

9/11/2020

COVID-19: helft van verenigingen zag financiële situatie verslechteren

Subsidies en solidariteit, onmisbaar voor het verenigingsleven

De nieuwe Barometer van de Verenigingen 2020, een initiatief van de Koning Boudewijnstichting, geeft een overzicht van de financiële gezondheid van het verenigingsleven en trekt een vergelijking met de vorige edities. In de afgelopen twaalf maanden zag 49% van de verenigingen hun financiële situatie achteruitgaan; in 2018 was dat 19%. Subsidies blijven een stabiele en belangrijke bron van inkomsten voor de sector. Andere inkomsten, waaronder giften van particulieren en steun van private stichtingen, gingen wel achteruit. Ondanks deze moeilijkheden geven verenigingen blijk van creativiteit en flexibiliteit in hun omgang met de gevolgen van de COVID-19-crisis.

NOOT: vier grafieken met de cijfers waarnaar dit persbericht verwijst kan u vrij downloaden via het programma [Infogram](#).

Verenigingen zijn onmisbaar in onze samenleving: ze versterken de goede werking van de democratie en de sociale cohesie en dragen bij tot de economie. Om al deze redenen volgt de Koning Boudewijnstichting al sinds 2010 van dichtbij de evolutie van de sector op.

Op vraag van de Stichting deed Ipsos een nieuwe peiling naar de financiële gezondheid van het verenigingsleven. Het onderzoeksbureau ondervroeg bijna 700 verenigingen die geregistreerd zijn op www.goededoelen.be (in september-oktober), ook over de impact van de COVID-19-crisis. Met de Barometer van de Verenigingen 2020 zien we tendensen in de evolutie van het verenigingsleven in het algemeen en in de verschillende domeinen in het bijzonder: sociaal; gezondheid (ziekenhuizen niet inbegrepen); cultuur en vrije tijd; ontwikkelingssamenwerking; leefmilieu en dierenwelzijn.

Een moeilijke financiële situatie

- In tegenstelling tot de resultaten van 2018 zijn verenigingen uitgesproken pessimistisch over hun financiële situatie: 49% zag **hun financiële situatie achteruitgaan** in de laatste twaalf maanden (tegen 19% in 2018). Volgens 95% van hen is deze achteruitgang het gevolg van de COVID-19-crisis. Een derde ziet geen verbetering in het komend jaar.
- Verenigingen in de **sectoren cultuur en vrije tijd** en **ontwikkelingssamenwerking** zien hun financiën het meest verslechteren. Maar geen enkele sector blijft gespaard: ook de sociale sector, de gezondheidssector en leefmilieu en dierenwelzijn zijn getroffen.
- Door de gezondheidscrisis moeten veel organisaties hun **financiële reserves** aanspreken, voor zover ze die hebben. 47% doet dit al of is van plan om dat te doen. Dat is het vaakst het geval bij verenigingen in cultuur en vrije tijd, gezondheid en ontwikkelingssamenwerking.
- Ondanks dit negatieve plaatje slaagt 90% van de verenigingen erin om hun **betalingsverplichtingen** na te komen (88% in 2018). Dit komt doordat ze een beroep doen op hun financiële reserves en/of op tijdelijke werkloosheid, en doordat er minder activiteiten en dus minder uitgaven zijn.
- Er zijn belangrijke **sector- en regiogebonden verschillen**: verenigingen in het Franstalige landsgedeelte, verenigingen in de sector cultuur en vrije tijd en kleine verenigingen hebben het vaakst financiële problemen.

Subsidies stabiel, minder giften

- **Subsidies** blijven stabiel en zijn de **belangrijkste inkomstenbron** van verenigingen: 70% doet er een beroep op. Subsidies maken 63% uit van de totale inkomsten van verenigingen die aankloppen bij openbare instellingen. Wel hebben kleine verenigingen minder vlot toegang tot subsidies. Een derde van de verenigingen overweegt bovendien meer subsidieaanvragen in te dienen in de komende twaalf maanden.
- Voor andere inkomsten is de situatie minder rooskleurig dan in 2018. In de afgelopen twaalf maanden zag 65% van de verenigingen de opbrengst uit verkoop (bv. stickers, wafels...) dalen. Ongeveer een derde van de verenigingen noteerde ook **minder giften** van particulieren (31% in 2020 tegenover 24% in 2018) en private stichtingen (36% in 2020 tegenover 17% in 2018), en een verlaging van de ledenbijdragen (38% in 2020 tegenover 15% in 2018).

Personeel, vrijwilligers, Raad van Bestuur

- De COVID-19-crisis heeft **niet** geleid tot **opmerkelijk meer ontslagen**: slechts 15% van de verenigingen moest in de afgelopen twaalf maanden personeel ontslaan (tegen 12% in 2018). Wel stellen bijna 3 op de 10 verenigingen nieuwe aanwervingen uit.
- Sinds het begin van de crisis zag 33% van de verenigingen het **aantal vrijwilligers met gemiddeld de helft terugvallen**. Tussen maart en augustus brachten verenigingen in de sociale sector meer vrijwilligers op de been dan andere sectoren. Vooral grote en zeer grote verenigingen verloren vrijwilligers.
- Door de gezondheids crisis is er een **nauwere samenwerking tussen de verenigingen en hun Raad van Bestuur** (RvB). De helft pleegde meer overleg dan gebruikelijk met de RvB. Verenigingen konden rekenen op hun RvB voor coaching van de directie en voor financiële en juridische expertise.

Creativiteit en flexibiliteit

De COVID-19-crisis heeft grote gevolgen voor de **werking** van verenigingen, vooral in de sectoren cultuur en vrije tijd, en ontwikkelingssamenwerking die hun activiteiten gevoelig moesten terugschroeven of zelfs helemaal stopzetten. De impact op verenigingen in de sociale sector en de gezondheidssector loopt meer uiteen: een op de vijf verenigingen heeft de activiteiten gevoelig uitgebreid, terwijl ongeveer een derde de activiteiten heeft teruggeschroefd of stopgezet.

Het verenigingsleven geeft ook blijk van creativiteit en flexibiliteit: sinds maart heeft 42% **nieuwe doelstellingen en/of nieuwe activiteiten** uitgewerkt als antwoord op de crisis (bv. de bedeling van voedselpakketten aan huis organiseren om de tijdelijke sluiting van een sociaal restaurant op te vangen). Deze bevinding sluit aan bij de vaststellingen in de enquête bij 500 armoedeorganisaties die noodhulp kregen van de Koning Boudewijnstichting in het begin van de gezondheids crisis.

Nu we volop in de tweede COVID-19-golf zitten wil de Stichting met deze nieuwe studie benadrukken hoe belangrijk verenigingen zijn en de aandacht vestigen op hun moeilijke financiële situatie. Meer dan ooit is solidariteit nodig, vandaag en morgen, om het verenigingsleven op koers te houden.

U vindt de gedetailleerde resultaten van de Barometer van de Verenigingen 2020 in het bijgevoegde PDF-document (in de linkerkolom, onder 'Bijkomende informatie').

Contact

Perscontact:
[Erika Racquet](#)
02-549 02 56
0477-77 88 02

Bijkomende informatie

Documenten

- [Barometer van de Verenigingen 2020](#)